בסדי מלן · ביד מי נשלח: **כי מטא לספוא דיירא** · כשהגיע לתוכו מלון: **למיכם** · לון: **שרינהו לפיטפיס** · התיכו הארגזים והמרטופין ופתחום ונטלו כל מה שבתוכו: **אתוכי** · מלחקי: **סגן דיורי** · לוקן בני הכפרים: **מ"ב ליבנו אחד כמורא** · ח"ב שבנו כדי לעטות לרקיע למה בנו לוקן בבקעה תורה אור

[נ"ל לפיפטי]

מאן נשדר? נשדר בהדי 'נחום איש גם זו' דמלומד בנסים הוא, כי מטא לההוא דיורא בעא למיבת, אמרי ליה מאי איכא בהדך? אמר להו הא מובילנא כרגא לקיסר, קמו בליליא שרינהו לסיפטיה ושקלו כל דהוה גביה ומלנהו עפרא, כי מטא להתם אישתכח עפרא אמר אחוכי קא מחייכי בי יהודאי אפקוהו למקטליה, אמר "גם זו לטובה", אתא אליהו ואידמי להו כחד מינייהו אמר להו דילמא האי עפרא מעפרא דאברהם אבינו הוא דהוה שדי עפרא הוו חרבי, נילי הוו גירי, בדוק ואשכחו הכי, הוה מחוזא דלא הוו קא יכלי ליה למיכבשיה, שדו מההוא עפרא עליה וכבשוה, עיילוהו לבי גנזא אמרי "שקול דניחא לך", מלייה לסיפטא דהבא, כי הדר אתא אמרו ליה הנך דיורי מאי אמטית לבי מלכא? אמר להו "מאי דשקלי מהכא אמטאי להתם", שקלי אינהו אמטו להתם, קטלינהו להנך דיורי: דור הפלגה אין להם חלק לעולם הבא וכו': מאי עבוד? אמרי רבי שילא גבנה מגדל ונעלה לרקיע ונכה אותו בקרדומות כדי שיזובו מימיו, *מחכו עלה במערבא א"כ ליבנו אחד בטורא (אלא) אר' ירמיה בר אלעזר נחלקו לג' כיתות אחת אומרת נעלה ונשב שם ואחת אומרת נעלה ונעבוד עבודת כוכבים ואחת אומרת נעלה ונעשה מלחמה זו שאומרת נעלה ונשב שם הפיצם ה' זו שאומרת נעלה ונעשה מלחמה נעשו קופים ורוחות ושידים ולילין זו שאומרת נעלה ונעבוד עבודת כוכבים °כי שם בלל ה' שפת כל הארץ תניא רבי נתן אומר כולם לשם עבודת כוכבים נתכוונו כתיב הכא °נעשה לנו שם וכתיב התם °ושם אלהים אחרים לא תזכירו מה להלן עבודת כוכבים אף כאן עבודת כוכבים אמר רבי יוחנן מגדל שליש נשרף שליש נבלע שליש קיים, אמר רב: אויר מגדל משכח אמר רב יוסף בבל *ובורסיף סימן רע לתורה מאי בורסיף אמר ר' אסי בור *שאפי: אנשי סדום אין להם חלק לעולם הבא וכו': ת"ר *אנשי סדום אין להן חלק לעולם הבא שנאמר °ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד רעים=בעוה"ז וחטאים לעולם הבא אמר רב יהודה רעים בגופן וחטאים בממונם רעים בגופן דכתיב °ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלהים וחטאים בממונם דכתיב °והיה כך חטא, לה' זו ברכת השם "מאד" שמתכוונים וחטאים במתניתא תנא *רעים בגופן וחטאים בממונם רעים בגופן דכתיב °ורעה עינך באחיך האביון וחטאים בגופן דכתיב °וחטאתי לאלהים "לה'" *זו ברכת השם "מאד" זו שפיכות דמים שנאמר °גם דם נקי שפך מנשה (בירושלים) הרבה מאד [וגו'] *ת"ר אנשי סדום לא נתגאו אלא בשביל טובה שהשפיע להם הקב"ה ומה כתיב בהם °ארץ ממנה יצא לחם ותחתיה נהפך כמו אש, מקום ספיר אבניה ועפרות זהב לו, נתיב לא ידעו עיט ולא שזפתו עין-איה, לא הדריכוהו בני שחץ, לא עדה עליו שחל" אמרו: וכי מאחר שארץ ממנה יצא לחם ועפרות זהב לו למה לנו עוברי דרכים שאין באים אלינו אלא לחסרינו [מממוננו] בואו ונשכח תורת רגל מארצנו שנאמר °פרץ נחל מעם גר הנשכחים מני רגל דלו מאנוש נעו" דרש רבא מאי דכתיב °עד אנה תחקרו תתנו תהו על איש תרצחו כולכם כקיר נטוי גדר הדחויה" מלמד שהיו נותנין עיניהן בבעלי ממון ומושיבין אותו אצל קיר נטוי ודוחין אותו עליו ובאים ונוטלין את ממונו דרש רבא מאי דכתיב °חתר בחשך בתים יומם חתמו למו לא (ראו)[ידעו] אור" מלמד שהיו נותנים עיניהם בבעלי ממון ומפקידים אצלו אפרסמון ומניחים אותו בבית גנזיהם, לערב באים ומריחין אותו ככלב שנא' °ישובו לערב יהמו ככלב ויסובבו עיר" ובאים וחותרים שם ונוטלין אותו ממון[א] °ערום (הלכו) מבלי לבוש ואין כסות בקרה, חמור יתומים ינהגו יחבלו שור אלמנה, גבולות ישיגו עדר גזלו וירעו °והוא לקברות יובל ועל גדיש ישקוד[ב] דרש ר' יוסי בציפורי, אחתרין ההיא ליליא תלת מאה מחתרתא בציפורי, אתו וקא מצערי ליה, אמרו ליה יהבית אורחיה לגנבי, אמר להו מי הוה ידענא דאתו גנבי *כי קא נח נפשיה דרבי יוסי שפעי מרזבי בציפורי דמא, [ג] אמרי *דאית ליה חד תורא מרעי חד יומא, דלית ליה לירעי תרי יומי, הדוא יתמא בר ארמלתא, הבו ליה תורי למרעיה, אזל שקלינהו וקטלינהו אמר להו דאית

סימן שכחה היא: **רעים בגופם** · שמופים בזימה: **משמר לך מן יסיח דבר עם לבבך בליעל וגו' ויסיח בך מעל** · והייט ממון: **מרץ ממנה יצא לחם** · מרץ שבעה וטובה היא: **ותחתיה** נהפכה: **וכי מאחר שארץ ממנה יצא לחם** · שיש לנו שיפוט לחם למה לנו עוברי דרכים: **ונשכח** · שלא יעברו עוברי דרכים בארצנו: **פרץ** · הקב"ה נחל נפרית ואש: **מעם גר** · ממקום הליכתו שהיה הולך למעלה והשליכו עליהם הנשחתים מני רגל ונתדלדלו (מחדש) [מחרגם] ונעו לדרלון: **גר** · קולרט"ל בלע"ז כמו (שמואל ב יד) מים הגרים: **פסופסו** · תבקשו תרמיות ותואלות: **פרצמו כולכם** · ע"י קיר נטוי וגדל הדחויה: **יומם חפמו למו** · היום סותמים וסוגרין כאילו לא ידעו אור כלומר סותמין וחותמין: **אפרסמון** · שלהם להפקידו ביד בעלי ממון כדי שיהו מניחין פקדון שלהם בבית גנזיהם ובלילה מריחין האפרסמון וחותרין שם מנהגו של מפקיד טורר וחוקם: **דרש ר' יוסי** · בי מדרשא "תתל בחשך בתים": **איתפרו פלא מאה מאפרסמא** · ע"י ריח אפרסמון שהיו מריחין ויודעין היכן מניחין ממונם: **מי הוה ידענא** דאתו גנבי **ל"מ** מי הוה ידענא דגנבי אתון: **שפעי מרזבי דציפורי דמא** · דאדם גדול הוה ואיידי דאמר לעיל איתחרו מחתרתי בציפורי דאתחרא דרבי יוסי התם הוה נקיט נמי הא מילתא דכי נח נפשיה כו' לאמטוטיין דמצפורי הוה: דאית

(ב) גם' אמרי דבי ר' שילא אמרי נבנה:

הגהות הגר"א

[א] גם' ערום נרשם עניו אות ג: [ב] שם דרש רבי יוסי. נרשם על תיבת דרש אות ה: [ג] שם אמרי דאית ליה חד. נרשם על תיבת אמרי אות ג':

נוש"א דור הפלגה מגדל בבל מבנה 2 גיות למסיר מלוות של בוני פומבדיתא

ונעשה מלחמה נעשו קופים ורוחות ושידים ולילין זו שאומרת נעלה ונעבוד עבודת כוכבים °כי שם בלל ה' שפת כל הארץ תניא רבי נתן אומר כולם לשם עבודת כוכבים נתכוונו כתיב הכא °נעשה לנו שם וכתיב התם °ושם אלהים אחרים לא תזכירו מה להלן עבודת כוכבים אף כאן עבודת כוכבים אמר רבי יוחנן מגדל שליש נשרף שליש נבלע שליש קיים, אמר רב: אויר מגדל משכח אמר רב יוסף בבל *ובורסיף סימן רע לתורה מאי בורסיף אמר ר' אסי בור *שאפי: אנשי סדום אין להם חלק לעולם הבא וכו': ת"ר *אנשי סדום אין להן חלק לעולם הבא שנאמר °ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד רעים=בעוה"ז וחטאים לעולם הבא אמר רב יהודה רעים בגופן וחטאים בממונם רעים בגופן דכתיב °ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלהים וחטאים בממונם דכתיב °והיה כך חטא, לה' זו ברכת השם "מאד" שמתכוונים וחטאים במתניתא תנא *רעים בגופן וחטאים בממונם רעים בגופן דכתיב °ורעה עינך באחיך האביון וחטאים בגופן דכתיב °וחטאתי לאלהים "לה'" *זו ברכת השם "מאד" זו שפיכות דמים שנאמר °גם דם נקי שפך מנשה (בירושלים) הרבה מאד [וגו'] *ת"ר אנשי סדום לא נתגאו אלא בשביל טובה שהשפיע להם הקב"ה ומה כתיב בהם °ארץ ממנה יצא לחם ותחתיה נהפך כמו אש, מקום ספיר אבניה ועפרות זהב לו, נתיב לא ידעו עיט ולא שזפתו עין-איה, לא הדריכוהו בני שחץ, לא עדה עליו שחל" אמרו: וכי מאחר שארץ ממנה יצא לחם ועפרות זהב לו למה לנו עוברי דרכים שאין באים אלינו אלא לחסרינו [מממוננו] בואו ונשכח תורת רגל מארצנו שנאמר °פרץ נחל מעם גר הנשכחים מני רגל דלו מאנוש נעו" דרש רבא מאי דכתיב °עד אנה תחקרו תתנו תהו על איש תרצחו כולכם כקיר נטוי גדר הדחויה" מלמד שהיו נותנין עיניהן בבעלי ממון ומושיבין אותו אצל קיר נטוי ודוחין אותו עליו ובאים ונוטלין את ממונו דרש רבא מאי דכתיב °חתר בחשך בתים יומם חתמו למו לא (ראו)[ידעו] אור" מלמד שהיו נותנים עיניהם בבעלי ממון ומפקידים אצלו אפרסמון ומניחים אותו בבית גנזיהם, לערב באים ומריחין אותו ככלב שנא' °ישובו לערב יהמו ככלב ויסובבו עיר" ובאים וחותרים שם ונוטלין אותו ממון[א] °ערום (הלכו) מבלי לבוש ואין כסות בקרה, חמור יתומים ינהגו יחבלו שור אלמנה, גבולות ישיגו עדר גזלו וירעו °והוא לקברות יובל ועל גדיש ישקוד[ב] דרש ר' יוסי בציפורי, אחתרין ההיא ליליא תלת מאה מחתרתא בציפורי, אתו וקא מצערי ליה, אמרו ליה יהבית אורחיה לגנבי, אמר להו מי הוה ידענא דאתו גנבי *כי קא נח נפשיה דרבי יוסי שפעי מרזבי בציפורי דמא, [ג] אמרי *דאית ליה חד תורא מרעי חד יומא, דלית ליה לירעי תרי יומי, הדוא יתמא בר ארמלתא, הבו ליה תורי למרעיה, אזל שקלינהו וקטלינהו אמר להו דאית

[נ"ל לפיפטי]

[תגיגה מ"ח.]

[ע"ז יז:ומ"ל]

[תוס' ס"ג]

[תוספתא פ"ג]

[מ"ק כ"ח:]

[נדה ס"ס.]

(מ) אולי 3 דרכי (ר' תאניא כ"א)

מבנה 3 גיות למסיר מלוות של בוני פומבדיתא

הגהות הגר"א

[א] גם' ערום נרשם עניו אות ג: [ב] שם דרש רבי יוסי. נרשם על תיבת דרש אות ה: [ג] שם אמרי דאית ליה חד. נרשם על תיבת אמרי אות ג':